

**UIT ONDERZOEK
IS GEBLEKEN
DAT ONDERZOEKEN
VEEL LEUKER IS
DAN ANTWOORDEN
VINDEN**

Loesje

Postbus 1040
6821 BA Arnhem - www.loesje.nl

2014

*Beleid: prognoses en gezond verstand
Omgaan met vergrijzing, ontgroening en krimp*

2015

*Kom over de BRUG
Rolinvulling gemeenteraad bedrijfsvoering & personeel*

2016

*Plan zoekt visie
De ontstaansgeschiedenis van een Campus*

2016/2017

*Evaluatieonderzoek belastingsamenwerking Munitax
Een onderzoek voor de rekenkamercommissie van Wijchen naar de lessen die kunnen
worden geleerd voor versterking van de sturing op lopende samenwerkingsverbanden en
toekomstige initiatieven*

**Verslag van de werkzaamheden van de Rekenkamercommissie
van de gemeenteraad Wijchen 2014 – 2018.**

Inleiding

Iedere gemeenteraad is verplicht om een rekenkamer of een Rekenkamercommissie te hebben. Deze verplichting vloeit voort uit de Wet Dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is. De raad van de gemeente Wijchen heeft de uitvoering van de rekenkamerfunctie geregeld in de vorm van de Rekenkamercommissie. De Rekenkamercommissie bestaat uit raads- en commissieleden. De raad benoemt de voorzitter uit de leden van de Rekenkamercommissie. De griffier is de secretaris van de Rekenkamercommissie.

De Rekenkamercommissie doet haar werkzaamheden op basis van de Verordening op de Rekenkamercommissie, die is vastgesteld door de gemeenteraad op 8 juli 2010. De werkwijze van de Rekenkamercommissie is vastgelegd in het Reglement van orde van de Rekenkamercommissie. Het Reglement is vastgesteld op 19 maart 2008.

De Rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Doel van de Rekenkamercommissie is de gemeenteraad te ondersteunen in zijn controlerende taak en zij doet dit door middel van onderzoeken. Bij deze onderzoeken staan drie vragen centraal:

- Zijn de doelstellingen van het gemeentelijke beleid gerealiseerd?
- Zijn de doelstellingen doelmatig en doeltreffend gerealiseerd?
- Dienen er aanbevelingen gegeven te worden om geconstateerde tekortkomingen te verbeteren?

Samenstelling Rekenkamercommissie

Iedere fractie kan een lid voordragen voor benoeming in de Rekenkamercommissie.

De raad heeft op 8 mei 2014 de volgende leden van de Rekenkamercommissie benoemd: Roel Boumans (voorzitter) (VVD), Johan de Kievit (Sociaal Wijchen), Arnold van Kuppeveld (Wijchen Lokaal), René Reijnen (Kernachtig Wijchen), Wim Roosenboom (PvdA) en Mark Wintjes (CDA).

De fractie D66 zag om haar moverende redenen af van de voordracht van een lid voor benoeming in de Rekenkamercommissie.

Omdat René Reijnen met ingang van 30 november 2017 voor de fractie Gewoon Wijchen in de raad plaatsnam, en daarmee voor die fractie in de Rekenkamercommissie kwam, heeft de fractie van Kernachtig Wijchen Sacha van der Put voorgedragen als lid van de Rekenkamercommissie. De raad heeft haar op 30 november 2017 benoemd.

De griffier is secretaris van de Rekenkamercommissie.

De rapporten van de onderzoeken door de Rekenkamercommissie zijn altijd aan de raad gestuurd, inclusief een beslisnota, zodat de raad een besluit kon nemen over de conclusies en aanbevelingen.

De Rekenkamercommissie heeft besloten om de raad een verslag aan te bieden over haar werkzaamheden in deze raadsperiode.

In het eerste hoofdstuk gaat zij in op de onderzoeken die zij gedaan heeft of waarmee zij nog bezig is. In het tweede hoofdstuk vertelt zij over haar andere werkzaamheden.

Hoofdstuk 1 De onderzoeken

1.1 Omgaan met vergrijzing, ontgroening en krimp: Beleid; prognoses en gezond verstand

1.1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Door het college en de gemeenteraad van Wijchen is op diverse momenten en naar aanleiding van verschillende beleidsnota's (waaronder de Woonvisie en het beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning) gediscussieerd over demografische ontwikkelingen. Daarbij spelen verschillende prognoses een rol. Het effect dat de Rekenkamercommissie wilde bereiken met haar onderzoek was dat de raad genuanceerd ging denken over de waarde van prognoses m.b.t. de ontwikkeling en samenstelling van de bevolking wanneer hij zijn volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol uitoefent.

1.1.2 Centrale onderzoeksvraag

Wat is de bestuurlijke rol van de gemeente Wijchen ten aanzien van demografische ontwikkelingen, welke aandachtspunten zijn te formuleren voor gemeentelijk beleid hieromtrent en in hoeverre kan de gemeente op basis van het huidige geformuleerde beleid de demografische ontwikkelingen tot aan 2030 met vertrouwen tegemoet zien?

1.1.3 Behandeling conclusies en aanbevelingen door de raad

Via 14 GR 001 zond de Rekenkamercommissie in januari 2014 haar rapport naar de raad. De raad die na de verkiezingen in 2014 geïnstalleerd was, nam op 10 juli 2014 kennis van het rapport en zijn conclusies m.b.t. een aantal alternatieven die geanalyseerd waren hoe vergrijzing en/of ontgroening in het beleid kan/kunnen worden meegenomen. De raad nam het volgende (geamendeerde) besluit over het onderzoeksrapport:

De aanbevelingen uit het rapport over te nemen:

1. het gemeentebestuur laat zich in de besluitvorming niet leiden door één prognosebron;
2. het gemeentebestuur maakt ambities ten aanzien van het beïnvloeden van de trend richting vergrijzing en ontgroening in de bevolkingssamenstelling expliciet in het beleid en legt zich niet bij voorbaat neer bij de prognoses;
3. het gemeentebestuur dient de invloed van de regio niet te overschatten;
4. De volgende aanbeveling uit het rapport voor kennisgeving aan te nemen:
 - a. het gemeentebestuur neemt een standpunt in ten aanzien van de verschralling van het voorzieningenniveau in kleine kernen versus eventuele investeringen ten aanzien van het vergroten van de leefbaarheid.
5. Het rapport door te zenden aan het college met het verzoek om een reactie te geven op het rapport en beslispunt 4a.¹

De raad nam ook twee moties aan. In de ene motie riep hij het college op om:

- de strategische visie te herijken.
- Daarbij te betrekken inwoners, Leefbaarheidsgroepen, ondernemers en andere relevante organisaties.
- Vervolgens eenmaal per 4 jaar de visie te herijken op grond van nieuwe ontwikkelingen in de samenleving en aanpassingen ter bespreking voor te leggen aan de gemeenteraad.

De andere motie riep het college op de raad met een informatienota inzicht te geven in de mogelijke financiële en ruimtelijke gevolgen van de geconstateerde demografische 'ontgroening en vergrijzing' voor maatschappelijke voorzieningen zoals basisscholen, peuterspeelzalen, mfa's, sportvoorzieningen en wijk- en dorpshuizen in de kern Wijchen én de kleine kernen.

Beide moties zijn nog niet uitgevoerd door het college.

¹ Het amendement is geel gearceerd.

1.2 De start van de Rekenkamercommissie in de nieuwe raadsperiode

De eerste vergadering van de Rekenkamercommissie in de raadsperiode 2014 - 2018 was op 25 juni 2014.

In deze vergadering bevestigde de Rekenkamercommissie dat zij werkt op basis van de Verordening die de raad vaststelde op 8 juli 2010 en dat zij het reglement van orde wenste te volgen dat is vastgesteld door de Rekenkamercommissie op 19 maart 2008.

De Rekenkamercommissie sprak een procedure af op basis waarvan zij onderzoeksvoorstellen wilde selecteren en prioriteren.

Als de Rekenkamercommissie een onderzoeksonderwerp heeft geselecteerd, dan bepaalt zij de centrale onderzoeksvraag. Bij het bepalen van deze onderzoeksvraag maakt zij gebruik van een extern bureau.

Vervolgens vraagt de Rekenkamercommissie op basis van de centrale onderzoeksvraag via een ondershandse aanbestedingsprocedure drie offertes op bij onderzoeksbureaus die het onderzoek kunnen uitvoeren.

De drie bureaus presenteren hun onderzoeksaanpak aan de Rekenkamercommissie. De Rekenkamercommissie bepaalt vervolgens welk bureau het onderzoek kan uitvoeren.

De Rekenkamercommissie informeert het college en de raad over de onderzoeken die zij gaat uitvoeren.

1.3 Kom over de BRUG

Op basis van die criteria kwam de Rekenkamercommissie tot het besluit om een onderzoek te doen naar de effecten van besluitvorming door de raad over de gemeentelijke bedrijfsvoering en personeel.

1.3.1 Aanleiding voor het onderzoek

De aanleiding voor dit onderzoek was dat de gemeentelijke organisatie in de jaren voor 2014 diverse veranderingen had ondergaan. De raad had in deze ontwikkelingen via kaderstellende besluiten een nadrukkelijke rol. Het college had vervolgens invulling gegeven aan deze kaderstellende besluiten. Ook in de jaren na 2014 zou het onderwerp 'bedrijfsvoering en personeel' actueel blijven, zo schatte de Rekenkamercommissie in. Tegen deze achtergrond wilde de Rekenkamercommissie de kaderstellende en controlerende rol van de raad bij generieke besluiten rond personeel en bedrijfsvoering verhelderen en versterken. Het beginpunt van het onderzoek was het amendement dat de raad aannam bij de behandeling van de begroting 2011, getiteld Extra bezuinigen².

In 2013 legde het college een voorstel voor aan de raad over de koers van de organisatie. Die koers werd samengevat in de projectnaam Wijchen21 (W21)³.

De raad amendeerde dit voorstel en vroeg om een toetskader waaraan de raad de voortgang van het project kon meten.

Op 24 april 2014 heeft de raadscommissie gesproken over het Toetskader Wijchen21 (14 AZ 014). De Rekenkamercommissie heeft die discussie samengevat:

- "het toetskader is te summier ('eng') van opzet om Wijchen21 in zijn geheel mee te toetsen;
- in het toetskader is onvoldoende afgewogen wat de waarde is van verschillende beoordelingswijzen (subjectief en objectief);
- het Toetskader is te weinig smart geformuleerd en daarmee oncontroleerbaar." (pagina 63 van 15 GR 019 b)

Naar aanleiding van de inbreng van de fracties stelde de portefeuillehouder voor dat het college het toetskader terug zou nemen. Vervolgens is er op 22 mei 2014 een gesprek geweest tussen de portefeuillehouder en de woordvoerders. Na 14 AZ 014 en 22 mei 2014 heeft daarna diverse keren gesproken over Wijchen21. Dit gebeurde o.m. bij 15 AZ 126 Budgetvoorziening incidentele personele kosten.

² Dit amendement is als bijlage opgenomen bij dit verslag.

³ Voor meer informatie verwijst de Rekenkamercommissie naar de bijlage 13 AZ 298 bij dit verslag.

1.3.2 Centrale onderzoeksvraag

Met welke effecten tot gevolg is invulling gegeven aan de taakstelling 'bedrijfsvoering en personeel uit 2010' en hoe kan de raad lessen hieruit benutten bij het volgen van de realisatie van Wijchen21 (W21)?

1.3.3 Behandeling conclusies en aanbevelingen in de gemeenteraad

Het onderzoek van de Rekenkamercommissie resulteerde in het rapport "Kom over de BRUG" (15 GR 019). Dit rapport is op 9 juli 2015 door de Rekenkamercommissie aangeboden aan de gemeenteraad.

De voornaamste conclusies uit het rapport waren:

- Het college heeft nagenoeg de opgelegde bezuinigingstaakstelling bijna helemaal gerealiseerd.
- Voor zowel college als raad prevaleerde de politiek-bestuurlijke haalbaarheid van de taakstellende bezuiniging boven het organisatiebelang.
- De kwaliteit van de algemene kaderstelling ondersteunt noch het college noch de gemeenteraad in zijn rol.
- Qua maatschappelijke effecten is de bezuiniging voor de buitenwereld nagenoeg geruisloos verlopen.
- In de organisatie is het effect van de bezuiniging merkbaar en voelbaar.
- De wijze van taakstelling en realisatie van Wijchen21 bieden (nog) geen onverdeeld vertrouwen dat de doelstellingen van Wijchen21 adequaat gerealiseerd worden.

De Rekenkamercommissie gaf aan dat het rapport een veelheid aan boodschappen bevatte aan organisatie, college en gemeenteraad. Het advies van de Rekenkamercommissie was dan ook dat alle betrokkenen het rapport in zich op zouden nemen en in de eerste plaats zouden reflecteren op de eigen rol in het bezuinigingstraject 2011-2014 en de kaderstelling en realisatie van Wijchen21 tot nu toe. De reflectie op het eigen functioneren moest bijdragen aan het overbruggen van het gat ("zij aan de overkant") dat nu zichtbaar is tussen organisatie, college en gemeenteraad. Hiertoe beval de commissie aan om – in meerdere sessies met elkaar onderwerpen te bespreken, belevingswerelden bij elkaar te brengen en afspraken te maken over de onderlinge communicatie en relatie. De Rekenkamercommissie verwachtte dat dit proces er toe bij zou dragen dat betrokkenen niet (langer) om elkaar heen bewegen vanuit vooronderstellingen en dat motieven voor het eigen handelen inzichtelijk worden.

Specifieke aanbevelingen

De specifieke aanbevelingen dienden als ondersteuning voor de algemene aanbevelingen. Dit hield in dat de aanbevelingen niet uitputtend waren en volgens de commissie zeker niet automatisch zouden leiden tot een groter onderling vertrouwen tussen raad, college en organisatie.

Voor de *raad* waren de volgende specifieke aanbevelingen van belang:

- geef de Auditcommissie de opdracht om de Financiële verordening te herzien en in lijn te brengen met veranderde wetgeving en het nieuwe model financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet zoals voorgesteld door de VNG in 2014;
- schrap de taakstelling op onderuitputting;
- geef bij een bezuinigingstaakstelling op de organisatie enkel een financieel kader en niet ook een kader ten aanzien van formatie;
- geef bij een bestemmingsreserve voor frictiekosten duidelijk aan voor dekking van welke kosten deze reserve wel en niet bedoeld is;
- stel beleid vast ten aanzien van inhuur van derden;
- geef opdracht tot het uitvoeren van een benchmark of nulmeting voorafgaand aan een bezuinigingstaakstelling op de organisatie.

Voor het *college* zijn de volgende specifieke aanbevelingen van belang:

- herzie in samenspraak met de Auditcommissie de Financiële verordening en breng deze in lijn met veranderde wetgeving en het nieuwe model Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, zoals voorgesteld door de VNG in 2014;
- definieer waarover de raad tenminste wordt geïnformeerd in de Paragraaf bedrijfsvoering (de kosten, de opbouw en het verloop van het personeelsbestand, de kosten van inhuur derden, de huisvestingskosten, de automatiseringskosten en de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant);
- betrek alle kostenplaatsen met personeelskosten bij de opbouw en het verloop van het personeelsbestand en de kosten van inhuur. Voorzie cijfers altijd van een verhaal met de interpretatie/duiding van de cijfers om misinterpretatie te voorkomen;
- bied de gemeenteraad geen taakstellende bezuinigingen aan ter definitieve besluitvorming, maar vraag altijd kaderstelling op het niveau van middelen en effecten. Stel hiertoe bij een taakstellende opdracht vast op welk moment de raad een nieuw/definitief besluit neemt over concrete invulling;
- herformuleer doelen van Wijchen21 specifiek, meetbaar en tijdgebonden, zodat de gemeenteraad deze kan beoordelen op haalbaarheid (acceptabel en realistisch);
- werk de taakstelling van Wijchen21 uit, zodat expliciet evenwicht wordt aangebracht tussen ambities en (personele) capaciteit (en bezuiniging) en voorziene effecten inzichtelijk zijn;
- informeer de raad over de marsroute van Wijchen21 inclusief de wijze waarop de samenhang tussen de verschillende onderdelen geborgd wordt en opgelopen vertraging in de realisatie wordt ondervangen;
- ontwikkel een methode om de stand van de organisatie en het beleidsveld te beoordelen ten behoeve van besluitvorming en monitoring. Dit referentiekader kan primair bestaan uit (eenvoudige) kwalitatieve observaties en ervaringen vanuit de organisatie. Andere instrumenten als interne kwaliteitscontroles, nulmeting of (externe) benchmark kunnen het beeld van de organisatie verrijken.

Voor de *organisatie* zijn de volgende specifieke aanbevelingen van belang:

- Bespreek in de organisatie de gewenste en ongewenste effecten van integraal management per afdeling en de samenhang tussen afdelingen en leg afspraken m.b.t. de gewenste effecten en het voorkomen van ongewenste effecten vast.
- Maak expliciet welke route nodig is om doelstellingen van Wijchen21 te realiseren, welke capaciteit daarbij hoort en geef risico's aan.
- Actualiseer het personeelsbeleid. Hierbij dient invulling gegeven te worden aan leeftijdsbewust personeelsbeleid gericht op duurzame inzetbaarheid van medewerkers conform de CAO (CAR-UWO), zoals verplicht sinds 1 januari 2008.
- Formuleer specifieke opleidingsdoelstellingen en stuur actief op de realisatie hiervan. Als de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers niet leidt tot het volgen van noodzakelijke opleidingen is het aan het management om bij te sturen.
- Formuleer beleid t.a.v. inhuur, waarmee meer fundamenteel 'spelregels' worden afgesproken bij het schrappen van de huidige werkwijze rondom de onderuitputting.

De Rekenkamercommissie wilde met dit rapport de raad ook concrete handvatten aanbieden voor een Toetskader Wijchen21. De Rekenkamercommissie was van mening dat zij haar doelstelling om te komen tot die concrete handvatten voor een Toetskader Wijchen21 niet gestand kon doen, gezien de toenmalige kwaliteit van kaderstelling voor Wijchen21.

De behandeling van dit rapport in de raadscommissievergadering van 10 september 2015 leidde tot het volgende advies: "De commissie adviseert – op verzoek van de fracties van D66 en het CDA – de beslisnota als besprekingsstuk voor de raadsvergadering te agenderen. Voor de PvdA is een open raadsdebat niet per sé noodzakelijk en kan de discussie over de gewenste volgende stap van de raad ook in het presidium plaatsvinden."

In de vergadering van het presidium van 24 september leidde dit tot het volgende besluit: "Het Eindrapport onderzoek Rekenkamercommissie "Kom over de BRUG" wordt geagendeerd voor één van de volgende raadsvergaderingen na 1 oktober. Het presidium vindt dat het rapport belangrijke lessen voor de raad schetst. Het presidium ziet graag dat de raad de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamercommissie verbindt met Wijchen21. Het college heeft toegezegd dat het de raads- en commissieleden graag op korte termijn wil informeren over de stappen die gezet (gaan) worden vanwege de implementatie van Wijchen21. Het presidium ziet hier een mogelijkheid en kans voor de raad om concreet aan de slag te gaan met het rapport van de Rekenkamercommissie en zijn eigen richting te bepalen, nadat de raad alle benodigde informatie van het college heeft ontvangen."

Op 25 november heeft het college de raads- en commissieleden geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. Wijchen21. De burgemeester en gemeentesecretaris vertelden o.m. dat het college geen nota aan de raad zal voorleggen over Wijchen21.

Het presidium constateerde tijdens zijn vergadering op 3 december dat het de behandeling van het Rekenkamercommissierapport "Kom over de BRUG" wilde verbinden met de nota Wijchen21. Omdat er geen nota zal komen, was er een knelpunt m.b.t. de behandeling van het ra rapport. Het presidium discussieerde met elkaar en wisselde beelden uit met elkaar over wat de individuele leden hadden verwacht van de Informatiebijeenkomst en wat zij in de toekomst wensen.

Op 7 januari 2016 was er een thema-avond over wat de raad zou doen met de informatie die op 25 november was gegeven door het college. In februari zou het presidium discussiëren over de uitkomsten van de thema-avond. Door omstandigheden is dit niet meer opgepakt.

De raad heeft niet over het rapport (incl. zijn conclusies en aanbevelingen) beraadslaagd.

1.4 Plan zoekt visie

De Rekenkamercommissie besloot op 25 maart 2015 dat haar volgende onderzoek zou gaan over de Campus.

1.4.1 Aanleiding voor het onderzoek

Belangrijke aanleiding voor de Rekenkamercommissie om een onderzoek te laten uitvoeren naar de Campus van Wijchen was de complexiteit van het project. De complexiteit van het project bleek onder meer uit het grote aantal partijen dat betrokken was bij de ontwikkeling, de relatie met de ontwikkeling van andere locaties, de verschillende deelprojecten en de lange looptijd van het project. De Rekenkamercommissie onderzocht wat de gemeente Wijchen voor toekomstige complexe projecten kon leren van dit project. De Rekenkamercommissie deed dit door terug te blikken op het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces.

De Rekenkamercommissie wachtte totdat de bibliotheek verhuisd was naar 't Mozaïek met de start van dit onderzoek. De Rekenkamercommissie besloot om zich binnen dit brede onderwerp te focussen op de sporthal Arcus en de ontwikkeling van de Huiskamer van Wijchen, waar de bibliotheek ook een onderdeel van is.

De Rekenkamercommissie realiseerde zich ook dat er nog een juridische kwestie liep rond de Arcus. Daarom werden zaken die aan deze kwestie raakten buiten het onderzoek gehouden.

1.4.2 Centrale onderzoeksvraag

Welke lessen kunnen de gemeenteraad en het college van Wijchen trekken uit de ontwikkeling van de 'Campus van Wijchen' wat betreft de kwaliteit van de politiek-bestuurlijke besluitvorming, het samenspel tussen raad en college en het samenspel met actoren in de Wijchense samenleving?

1.4.3 Behandeling conclusies en aanbevelingen in de gemeenteraad

Op 4 februari 2016 heeft de voorzitter het rapport dat de titel "Plan zoekt visie. De

ontstaansgeschiedenis van een Campus” kreeg, aangeboden aan de raad.

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 31 maart 2016 (die werd voortgezet op 7 april 2016) het volgende (geamendeerde) besluit genomen over 16 GR 024:

1. In te stemmen met de conclusies van het onderzoeksrapport:
 - a. Door het ontbreken van een vastgestelde visie werden ambities afhankelijk van personen
 - b. De raad liet na lijnen uit te zetten en reageerde vooral op concrete voorstellen van het college
 - c. De raad stuurde niet op verantwoordingsinformatie en -momenten over de Campus van Wijchen
 - d. De projecten zijn in samenwerking en samenspraak met gebruikers en omwonenden vormgegeven
 - e. Financiële dekking van het project Arcus is in een later stadium hersteld
 - f. Bestuurlijke financiële kaders zijn gedateerd
 - g. Hoge voorbereidingskredieten zorgden voor onduidelijk go/no-go-moment
 - h. Project Arcus is financieel laat afgesloten
 - i. Opzet van projectorganisatie is op orde, het functioneren behoeft aandacht.
2. In te stemmen met de aanbevelingen van het onderzoeksrapport:
 - a. Formuleer in de voorbereidende fase van een groot project helder wat de inhoudelijke ambities zijn
 - b. Maak duidelijke afspraken over de gewenste (voortgangs)informatie
 - c. Formuleer duidelijke uitgangspunten voor het college over de betrokkenheid van relevante betrokken instellingen en omwonenden bij projecten
 - d. Ontwikkel een langjarige strategie om vervangingsinvesteringen in het financiële meerjarenbeeld op te nemen
 - e. Draag zorg voor een aanscherping van de financiële beheersing van de projecten
 - f. Scherp de informatievoorziening in de richting van de gemeenteraad aan
 - g. Verbeter de financiële afsluiting van grote projecten
 - h. Evalueer per project of de projectorganisatie adequaat heeft gefunctioneerd
3. Indien u instemt met de aanbevelingen, zoals die genoemd staan bij beslispunt 2, **het college** ~~de Auditcommissie~~ te verzoeken om de aanbevelingen “Ontwikkel een langjarige strategie om vervangingsinvesteringen in het financiële meerjarenbeeld op te nemen”, “Draag zorg voor een aanscherping van de financiële beheersing van de projecten” en “Verbeter de financiële afsluiting van grote projecten” te bespreken en met een voorstel te komen hoe deze aanbevelingen in de praktijk uitgewerkt, **of dan wel** gevolgd kunnen worden.
4. Het college te verzoeken om een reactie op de conclusies en aanbevelingen te geven en de raad hierover te informeren.
5. **Aan grote projecten, waarvan de omvang nog nader te bepalen is, de status groot project toe te kennen. De gemeenteraad per cyclus korte en actuele financiële voortgangsinformatie te verstrekken, dit middels een kort projectoverzicht.**
6. **Deze werkwijze na afloop van het eerstvolgende grote project te evalueren.**⁴

In het onderzoeksrapport “Kom over de BRUG” was de aanbeveling gedaan om de Financiële verordening van de gemeente Wijchen te actualiseren. Op 3 november 2016 heeft de raad de Financiële verordening gemeente Wijchen 2016 vastgesteld.

In de programmarapportages die de raad krijgt toegestuurd is een hoofdstuk Projecten opgenomen waarin de grote projecten en/of projecten met actuele financiële of bestuurlijke risico's toegelicht worden.

1.5 Evaluatieonderzoek belastingsamenwerking Munitax

Op 24 februari 2016 besloot de Rekenkamercommissie dat zij een onderzoek wilde doen naar de belastingsamenwerking.

⁴ Het amendement is geel gearceerd in de tekst.

1.5.1 Aanleiding

De Rekenkamercommissie constateerde dat intergemeentelijke samenwerking voor de gemeente Wijchen een zeer actueel thema op de politiek-bestuurlijke agenda was. De gemeente nam en neemt deel in succesvolle verplichte en vrijwillige samenwerkingsverbanden, maar had ook niet geslaagde samenwerkingsinitiatieven achter de rug. Zo was tevergeefs brede ambtelijke samenwerking gezocht met de gemeente Heumen en was de gemeente (net als andere gemeenten) niet onverdeeld gelukkig met het functioneren van de organisatie van Veilig Thuis onder de GGD Gelderland-Zuid. (N.B. Op dit onderwerp wordt uitgebreid ingegaan in paragraaf 1.6 van dit verslag.)

Een belangrijke ervaring met vrijwillige samenwerking deed de gemeente op met de belastingsamenwerking Munitax. Deze samenwerking bestaat reeds sinds 1 januari 2010 en heeft zich in de tussenliggende periode ontwikkeld qua professionaliteit van de organisatie, het aantal deelnemers en de uit te voeren belastingsoorten of grondslagen. De samenwerking is tussentijds geëvalueerd, op basis waarvan de nodige veranderingen zijn doorgevoerd, zoals een naamswijziging van Gemeenschappelijk Belastingkantoor Beuningen-Heumen-Wijchen naar Munitax per 2015.

De Rekenkamercommissie heeft de Rekenkamer(commissie)s van de gemeenten die samen verantwoordelijk zijn voor de gemeenschappelijke regeling gevraagd of zij wilden deelnemen aan dit onderzoek. Zij zagen hier vanaf omdat er andere prioriteiten speelden bij hun.

Gezien het feit dat Mark Wintjes politieke verantwoordelijkheid had gedragen voor Munitax in de vorige raadsperiode, besloot hij terug te treden als lid van de Rekenkamercommissie gedurende het onderzoek door de Rekenkamercommissie tot het moment dat de Rekenkamercommissie het onderzoeksrapport aan had geboden aan de gemeenteraad.

1.5.2 Centrale onderzoeksvraag

Welke lessen kunnen worden geleerd uit de belastingsamenwerking Munitax voor de sturing (door organisatie, college en raad) op bestaande samenwerkingsverbanden en toekomstige samenwerkingsinitiatieven?

1.5.3 Behandeling van de conclusies en aanbevelingen in de gemeenteraad

De voorzitter heeft op 3 november 2016 het onderzoeksrapport aangeboden aan de gemeenteraad.

De raad heeft het rapport behandeld in de raadsvergadering van 30 maart 2017. In diezelfde raadsvergadering beraadslaagde de raad over het voorstel van het college om een gemeenschappelijke regeling aan te gaan voor de fusie van de ambtelijke organisaties van de gemeenten Druten en Wijchen.

De raad nam het volgende (geamendeerde) besluit:

1. In te stemmen met de conclusies van het onderzoeksrapport:
 - a. Door het ontbreken van expliciete doelstellingen en een heldere nulmeting is het verwelijken van de doelstelling niet te monitoren.
 - b. Toetreding door nieuwe gemeente heeft het bereiken van de doelstelling kwaliteitsverbetering belemmerd.
 - c. De feitelijke toetsing van het bereiken van gestelde doelen is beperkt mogelijk.
 - d. Het dienen als vliegwiel voor samenwerking is niet gerealiseerd.
 - e. In de aanloop naar de samenwerking is de gemeenteraad van Wijchen niet geïnformeerd
 - f. De informatievoorziening aan de raad over het functioneren van de belastingsamenwerking is beperkt.
 - g. De informatievoorziening is afdoende voor bestuurlijke sturing, maar onvoldoende voor ambtelijke financiële controle.

- h. De impact voor sturing op de samenwerking had een beperkte rol in de bestuurlijke keuze voor het construct.
 - i. De gemeenschappelijke regeling en de Dienstverleningsovereenkomst bieden voldoende kaders in geval van reguliere taakuitvoering.
 - j. Door het ontbreken van kaders voor informatievoorziening is de raad beperkt in staat tot controleren.
 - k. De combinatie van de formele juridische inrichting en specifieke lokale invulling zorgt voor een diffuse (bestuurlijke) aansturing van het samenwerkingsconstruct met onduidelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
 - l. De ambtelijke sturing en betrokkenheid is nu op het goede niveau.
2. In te stemmen met de aanbevelingen voor de belastingsamenwerking van het onderzoeksrapport:
- a. Het college te verzoeken om de (samenwerkings)doelstellingen te concretiseren en te monitoren.
 - b. Het college te verzoeken om een meerjarig perspectief voor de belastingsamenwerking te schetsen.
 - c. Het college te verzoeken om met een voorstel te komen met daarin afspraken die het college wil maken met de raad over de informatievoorziening over de belastingsamenwerking.
 - d. Als raad onderling werkafspraken maken over het houden van grip op de belastingsamenwerking.
3. In te stemmen met de aanbevelingen voor bestaande en toekomstige samenwerkingen tussen gemeenten en deze als volgt uit te werken:
- a. Het college te verzoeken om een nota Verbonden partijen en maatschappelijke partners op te stellen.
 - b. Het college te verzoeken om deze nota Verbonden partijen en maatschappelijke partners in september 2017 voor te leggen aan de raad.
 - c. De raad adviseert uiterlijk maart 2018 aan de gemeenteraad die na de verkiezingen in maart 2018 wordt geïnstalleerd over de wenselijkheid om de nota Verbonden partijen en maatschappelijke partners op te nemen als paragraaf of paragrafen in de programmabegroting.
 - d. De Auditcommissie klankbord en rapporteur laten zijn voor de uitwerking van de nota, de samenwerkingswijzer en de daarbij horende formats voor rapportage aan de raad.
- In te stemmen met de aanbevelingen voor de bestaande en toekomstige samenwerking:
- e. ~~Formuleer als raad een algemene visie op intergemeentelijke samenwerking.~~
 - f. ~~Het college de opdracht te geven om voor vrijwillige bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden een meerjarig perspectief in beeld te brengen.~~
 - g. ~~Stel als raad een algemeen afwegingskader op voor het aangaan van nieuwe en het monitoren van bestaande samenwerkingsverbanden.~~
 - h. ~~Het college te verzoeken om zowel voor bestaande als toekomstige samenwerkingsverbanden de samenwerkingsdoelstellingen te concretiseren.~~⁵

De aanbevelingen van dit rapport werden door de raad op 30 maart gebruikt om een amendement in te dienen op het voorstel met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling van de Werkorganisatie Druten Wijchen. De raad gaf het college de opdracht om:

- 1. een nulmeting te presenteren van
 - a. de bestuurlijke kracht van Druten en Wijchen in en met de regio,
 - b. de kwetsbaarheid,
 - c. de kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering,
 - d. de kansen voor medewerkers,
 - e. de kosten,
 waarin de hiervoor genoemde onderwerpen specifiek, meetbaar, acceptabel,

⁵ Het amendement is geel gearceerd in de tekst

realistisch en tijdgebonden (smart) worden omschreven, en biedt dit aanvullende document uiterlijk 1 oktober 2017 aan aan de gemeenteraad.

2. Het college van B&W voorziet alle vijf genoemde redenen voor het aangaan van de werkorganisatie Druten-Wijchen, zoals vermeld op blz 3 van het bedrijfsplan Werkorganisatie Druten-Wijchen definitieve versie, te weten:
 - a. verbeteren van de bestuurlijke kracht van Druten en Wijchen in en met de regio,
 - b. verminderen van kwetsbaarheid,
 - c. verhogen van kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering,
 - d. verbeteren van kansen voor medewerkers,
 - e. verminderen en beheersen van de kosten,
 van smart (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) geformuleerde indicatoren en biedt dit aanvullende document uiterlijk 1 oktober 2017 aan aan de gemeenteraad.
3. Het college van B&W zendt periodiek rapportages aan de gemeenteraad over de voortgang op alle vijf genoemde redenen voor het aangaan van de werkorganisatie Druten-Wijchen, zoals vermeld op blz 3 van het bedrijfsplan Werkorganisatie Druten-Wijchen definitieve versie, te weten:
 - a. verbeteren van de bestuurlijke kracht van Druten en Wijchen in en met de regio,
 - b. verminderen van kwetsbaarheid,
 - c. verhogen van kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering,
 - d. verbeteren van kansen voor medewerkers,
 - e. verminderen en beheersen van de kosten.

1.6 Veilig thuis

1.6.1 Aanleiding van het onderzoek

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis-organisaties. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regio Gelderland-Zuid is Veilig Thuis ondergebracht bij de GGD Gelderland-Zuid.

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (verder: de inspecties) onderzochten in 2015 de kwaliteit van Veilig Thuis stapsgewijs, omdat de Veilig Thuis organisaties nog in ontwikkeling waren. In de tweede helft van 2015 hadden de inspecties stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Dit toezicht richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Uit het rapport naar aanleiding van de toets bleek dat Veilig Thuis Gelderland Zuid op 16 van de 24 toetsingscriteria een onvoldoende scoorde.

Op basis van de resultaten besloten de inspecties het toezicht op VTGZ te intensiveren. Het college zond de raad op 24 november 2015 een informatienota over de situatie bij Veilig Thuis Gelderland zuid. Op 10 december 2015 beraadslaagde de raad over deze Informatienota.

Daarna bleef Veilig thuis met regelmaat op de agenda van de raads- en commissievergaderingen terug komen. Reden voor de Rekenkamercommissie om zich af te vragen of zij de gang van zaken rond het ontstaan van Veilig thuis niet moest gaan onderzoeken. Zij besloot om haar wens in te brengen in het regionaal overleg van Rekenkamer(commissie)s in de regio. Dit gebeurde op 16 september 2016.

Het regionaal overleg honoreerde haar verzoek.

Er kwam een werkgroep die bestond uit vertegenwoordigers van de Rekenkamer(commissie)s van Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. De secretaris van de Rekenkamer Nijmegen werd secretaris van de werkgroep en de Rekenkamer Nijmegen coördineerde het onderzoek.

De andere gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland zuid werden geïnformeerd over het onderzoek, evenals de GGD.

1.6.2 Centrale onderzoeksvraag

De werkgroep formuleerde als centrale onderzoeksvraag:

Welke lessen kunnen de gemeenteraden leren uit de casus VTGZ voor bestuurlijke samenwerking en hun rol daarin?

1.6.3 Aanbieden van het rapport aan de gemeenteraad

Dit verslag van de werkzaamheden van de Rekenkamercommissie is opgesteld in januari 2018.

De planning voor de oplevering van het onderzoeksrapport zag er als volgt uit:

- 24 januari ontvangst van ambtelijk hoor en wederhoor.
- Week van 26 februari (week 9) het conceptrapport wordt voor bestuurlijk hoor en wederhoor verzonden.
- Dinsdag 13 maart/woensdag 14 maart reactie van college Wijchen binnen.
- Week 2 april definitief maken rapport en bepalen datum van verzending rapport aan gemeenteraden (ook die niet hebben deelgenomen aan onderzoek) en GGD.

Hoofdstuk 2 Overige werkzaamheden

2.1 Regionale samenwerking

Op 7 november 2014 kwamen vertegenwoordigingen van de Rekenkamers en Rekenkamercommissies in het Rijk van Nijmegen bij elkaar op initiatief van de Rekenkamer van Nijmegen.

Door de aanwezigen werd het beeld gedeeld dat - gezien de ontwikkeling dat gemeenten steeds meer taken in regionaal verband (gaan) uitvoeren - vroeg of laat een rekenkameronderzoek naar zo'n regionale partij aan de orde zal zijn. Het ligt dan voor de hand om zo'n onderzoek zo uit te voeren dat het de kaderstellende en/of controlerende rol van meerdere gemeenteraden ondersteunt. Daarvoor is het van belang dat de rekenkamer(commissie)s uit de regio elkaar tenminste kennen en signalen met elkaar delen. Belangrijk uitgangspunt is dat elke rekenkamer(commissie) verantwoording verschuldigd blijft aan haar eigen gemeenteraad.

Eén van de eerste ideeën was te onderzoeken of het mogelijk was om een conferentie te organiseren voor de gemeenteraden in de regio Nijmegen. Het doel van de conferentie was dat raadsleden elkaar ontmoeten, informeren en brainstormen over een aantal thema's die relevant zijn voor raadsleden en die te maken hebben met regionale samenwerking.

Het bleek dat er te weinig belangstelling was bij leden van de gemeenteraden voor een dergelijke conferentie.

De werkgroep ging door met overleggen over de mogelijkheden van samenwerking bij en afstemming van onderzoeken. Tijdens het overleg op 16 september 2016 bracht de Rekenkamercommissie van Wijchen haar wens in om een onderzoek te doen naar de gang van zaken bij Veilig thuis. De andere deelnemers waren hier enthousiast over. Er werd besloten op eigen kracht en met gesloten beurzen het onderzoek gezamenlijk uit te voeren.

Het onderzoek kostte heel veel tijd, niet alleen van de Rekenkamercommissie van de raad van Wijchen. Zeker de Rekenkamer Nijmegen heeft heel veel tijd moeten steken in het verzamelen van documenten om het dossier compleet te krijgen, zodat het onderzoek uitgevoerd kon worden. (Voor meer informatie over het onderzoek, zie 1.6 van dit verslag.)

2.2. De positie van Rekenkamers en Rekenkamercommissies

Minister Plasterk stuurde op 7 juli 2015 een brief aan de Tweede Kamer, getiteld Actieplan lokale rekenkamers.

De aanleiding voor de minister om met een plan te komen was een motie waarin de minister werd opgeroepen om met een actieplan te komen om te stimuleren dat er meer gemeenschappelijke rekenkamers worden gerealiseerd. De Rekenkamercommissie heeft de raad via een Informatienota (16 GR 023) geïnformeerd over het actieplan van de minister.

In het Actieplan schetst de minister welke knelpunten hij ziet in het functioneren van lokale rekenkamers/rekenkamercommissies op basis van onderzoek en expertmeetings:

1. Gemeenten kunnen naar eigen inzicht de rekenkamerfunctie invullen. Volgens de minister heeft dit geleid tot nogal wat niet of nauwelijks functionerende rekenkamerfuncties. (N.B. Uit gegevens zou blijken dat 8% van de gemeenten een slapende of inactieve rekenkamer heeft.)
2. Het totale rekenkamerbudget vertoont een dalende trend van 18 miljoen euro in 2013 naar circa 15 miljoen in 2015. (N.B. Uit gegevens blijkt dat 42% van de gemeente bezuinigt op de rekenkamer. Een derde daarvan met meer dan 50%.) Volgens de minister tonen knelpunten 1 en 2 aan dat de huidige vormgeving van de

rekenkamerfunctie de gemeenten te weinig richting geeft, waardoor de wettelijke opdracht onvoldoende gewicht wordt toegekend of zelfs helemaal wordt genegeerd. De minister constateert dat er een controlelegat is in de horizontale verantwoordingsstructuur.

3. Vervolgens redeneert de minister dat doordat er vanwege de decentralisaties taken gemeenschappelijk door gemeenten worden uitgevoerd, het ook belangrijk is dat er een bundeling van krachten op regionale schaal plaatsvindt voor goed rekenkameronderzoek. Hij vindt de instelling van gemeenschappelijke rekenkamers daarvoor een geëigend middel.
4. De minister vindt dat raadsleden geen lid mogen zijn van een onafhankelijke rekenkamer. Hij vindt het wel van groot belang dat raadsleden op een andere wijze betrokken zijn bij de rekenkamers.
5. Een ander belangrijk knelpunt dat de minister ziet is dat rekenkamerrapporten te weinig worden vertaald naar concrete beleidswijzigingen van de gemeente, ook al onderschrijft de raad de aanbevelingen van het rapport. Volgens de minister kan het liggen aan de kwaliteit van het onderzoek, maar het kan ook liggen aan de gebrekkige communicatie tussen raad, college en rekenkamer. Hij wil daarom een kwaliteitsimpuls geven aan rekenkamers en de onderzoekers.

Om aan de geconstateerde knelpunten tegemoet te komen stelde de minister een wetswijziging voor.

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) heeft op 2 november 2015 een brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer gestuurd. Zij geeft in deze brief een reactie op het Actieplan van de minister. Zij geeft aan het prettig te vinden dat:

- De minister wil kijken naar de bevoegdheden van de lokale rekenkamers
- De minister meer eenduidigheid wil. Zo stelt de NVRK voor om voortaan te spreken van een Gemeentelijke Rekenkamer i.p.v. de diverse termen die nu gebruikt worden. Ook pleit zij voor het mogelijk maken dat griffiemedewerkers (in tegenstelling tot "college-ambtenaren") de Gemeentelijke Rekenkamer kunnen blijven ondersteunen.
- De minister de zorg deelt over slapende of sluimerende rekenkamers. Zij vindt het jammer dat de minister niet ingaat op de mogelijkheid om slapende en sluimerende rekenkamers tegen te gaan door het vaststellen van normen voor het budget. Zij vindt dat de toedeling van het budget voor een 'gemeentelijke rekenkamer' minder vrijblijvend gemaakt moet worden. De NVRK ziet graag nader onderzoek naar een mogelijke norm gekoppeld aan de uitkering uit het gemeentefonds.
- De minister oog heeft voor kwaliteitsbeleid. De NVRK wil een kwaliteitsplatform inrichten dat de kwaliteit van het werk van rekenkamers moet gaan bevorderen en borgen. Het doel is om kennis te ontwikkelen en vormen te vinden, waarmee we de opgebouwde kennis delen. Zij wil de discussie met de leden voeren over de nadere uitwerking hiervan.

De NVRK vond dat de minister de samenwerking tussen Gemeentelijke Rekenkamers niet van bovenaf verplicht hoorde op te leggen. Binnen de NVRK is uitgebreid gediscussieerd over de positie van raadsleden in de rekenkamer. Het bestuur van de NVRK is daarbij tot de slotsom gekomen dat de opvatting van de vereniging is dat de wetgever het lidmaatschap van raadsleden niet zou moeten verbieden, maar dat de vereniging het met het oog op de onafhankelijkheid wel essentieel vindt dat raadsleden binnen een rekenkamer altijd een minderheid vormen en ook de voorzitter extern is.

In zijn Actieplan stelt de minister dat gemeenten waar de rekenkamer reeds een goede positie heeft verworven zij niet of nauwelijks in de uitvoering wordt geraakt door zijn voorgestelde wetswijziging.

En daar zat het pijnpunt voor de Rekenkamercommissie van de raad van Wijchen. De Rekenkamercommissie vond en vindt dat zij een goede positie heeft bij de raad, het

college en de ambtelijke organisatie. Maar de Rekenkamercommissie zou hard geraakt worden als de wetswijziging door zou gaan.

Bovendien had de Rekenkamercommissie inmiddels goede ervaringen opgedaan met vrijwillige samenwerking in de regio tussen Rekenkamers en Rekenkamercommissies.

De Rekenkamercommissie heeft haar lidmaatschap van de NVRR opgezegd omdat zij zich niet kon vinden in hoe de NVRR met haar leden tot besluitvorming kwam over het standpunt dat de vereniging in nam met betrekking tot het actieplan van de minister.

2.3 Verzoek raadsonderzoek

Op 18 mei 2017 beraadslaagde de raad over de verplichte veranderingen aan Sporthal Arcus (op basis van beslisnota 17 14175). De gemeente moest vóór 1 juli 2017 de kleuren van sporthal Arcus aanpassen. Verder moesten aan één zijde van de sporthal wintergroene bomen komen. Deze uitspraak had het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden op 21 februari in hoger beroep gedaan.

De fractie van D66 diende een amendement in. D66 wenste als besispunt toe te voegen: *De raad stelt een raadsonderzoek in naar de bestuurlijke en ambtelijke voorbereiding van het campusproject zijde Valendrieseweg (Arcus en hockeyveld).*

D66, CDA, Wijchen Lokaal en Sociaal Wijchen stemden voor. Kernachtig Wijchen, VVD en PvdA stemden tegen. Het amendement werd verworpen.

Kernachtig Wijchen, VVD en PvdA dienden een motie in waarin zij de raad opriepen om aan de rekenkamercommissie te verzoeken om

Een onderzoek in te stellen naar de bestuurlijke en ambtelijke voorbereiding van het campusproject zijde Valendrieseweg (Arcus en hockeyveld).

De indieners stemden voor de motie. D66, CDA, Wijchen Lokaal en Sociaal Wijchen stemden tegen. De motie werd aangenomen.

Op 13 juli 2017 liet de voorzitter van de Rekenkamercommissie tijdens de raadsvergadering weten dat de Rekenkamercommissie had besloten om niet te voldoen aan het verzoek van de raad. De motivatie van de Rekenkamercommissie was dat zij veel waarde hecht aan de onafhankelijke status van de rekenkamercommissie. De commissie is van mening dat het verzoek aan de commissie een politieke lading had gekregen vanwege de discussie in de raadsvergadering over twee onderzoeksinstrumenten van de raad, leidend tot een niet unaniem besluit. Omdat de onafhankelijkheid van de rekenkamercommissie inzake dit onderzoek niet kon worden geborgd, besloot de commissie om het verzoek van de raad niet te honoreren.

Bijlagen bij het Verslag van de werkzaamheden van de Rekenkamercommissie van de gemeenteraad Wijchen 2014 – 2018

1. Amendement 01 (aangenomen) coalitie wel bezuinigen
2. 13 AZ 298 a Wijchen21, Koers van de organisatie, beslisnota (geamendeerd aangenomen)

De Gemeenteraad van Wijchen

10 AZ 057

Begroting 2011

Amendement 1

Extra bezuinigingen

Amendement van de fracties van Kernachtig Wijchen, CDA en VVD

ingediend 4 november 2010

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De volgende bezuinigingsvoorstellen uit de nota "De balans verschoven" wel door te voeren:

Aangenomen:

Voor: CDA, Kernachtig Wijchen, Lokale Dorpspartijen, VVD

Tegen: D66, PvdA

	nr	voorstellen	2011	2012	2013	2014
a.	II-4	Gemeentekantoor (balie) 's middags voor publiek sluiten	22.000	22.000	22.000	22.000
b.	I-66	Subsidie en activiteitenprogramma's Brede scholen		12.000	24.000	36.000
c.	II-9	Openbare kunst afschaffen	4.240	25.840	25.840	25.840
	I-34	Vervalt bij uitvoeren van II-9 (Kunsthonds)	0	-21.600	-21.600	-21.600
d.	II-13	Niet meer aan vandalismepreventie doen	46.758	46.758	46.758	46.758
e.	II-14	Stoppen met cultuurpact	-	-	6.432	6.432
f.	II-15	Extra inkomsten kasteel	5.000	10.000	10.000	15.000
g.	II-16	Vervallen formatie monumentenbeheer	20.000	20.000	20.000	20.000
		Subtotaal:	97.998	114.998	133.430	150.430

En ook de volgende bezuiniging op te nemen:

	nr	voorstellen	2011	2012	2013	2014
a.	II-4	Gemeentekantoor (balie) 's middags voor publiek sluiten	22.000	22.000	22.000	22.000
h.	Extra	Taakstelling voor college op bedrijfsvoering en personeel van gemeente of van door de gemeente gesubsidieerd instellingen	100.000	200.000	250.000	300.000
		Totaal:	197.998	314.998	383.430	450.430

Toelichting:

In de nota "De balans verschoven" geeft het college aan de raad de mogelijkheid tot extra bezuinigingen.

Bovengenoemde punten moeten ons inziens worden opgenomen in de lijst te bezuinigen beleidsterreinen omdat:

- Zij de kwaliteit van de dienstverlening niet aantast omdat er dan op afspraak gewerkt kan worden (II-1).
- Brede scholen zouden niet van bovenaf gesubsidieerd moeten worden. Het draagvlak om de doelstelling van de brede school te verwezenlijken dient van de deelnemende organisaties te komen en zij dienen de brede school-filosofie uit te dragen (II-66).
- Is geen kerntaak van de gemeente. In een tijd waarin bezuinigd moet worden kunnen deze uitgaven makkelijk uitgesteld worden (II-9). Er bestaat een relatie met het bezuinigingsvoorstel I-34 Kunstfonds.
- Het voorstel "Niet meer aan vandalismpreventie doen" willen wij hiermee omlabelen voor de activiteiten waar deze gelden nu feitelijk voor worden ingezet (II-13)
- ~~Zie e.~~ Is geen kerntaak van de gemeente.
- Door gebruik te maken van de verhuurcapaciteit van het kasteel voor congressen en bruiloften is dit geld makkelijk te verdienen. Dit is ons inziens nog een voorzichtige schatting (II-15).
- Ondanks het feit dat we het monumentenbeleid in standhouden denken we dat de taken gedaan kunnen worden door de monumenten commissie mits deze wat extra armslag krijgt. Zo gaat er minder geld in overhead en wel geld naar monumenten (II-16).
- In een tijd dat er offers van inwoners, instellingen en verenigingen gevraagd wordt, kan de gemeentelijke organisatie niet ontzien worden. Er is een extra grote verantwoordelijkheid om in 'eigen vlees te snijden'. Daarnaast zien wij nog onbenutte kansen in intergemeentelijke samenwerking om tot efficiencyvoordeel te komen (bijvoorbeeld sociale zaken, groenvoorzieningen, ruimtelijke ordening en landschapsontwikkeling).

Namens de fractie van Kernachtig Wijchen, CDA en VVD,

Paul Loermans,
Mark Wintjes,
Roel Boumans

De gemeenteraad van Wijchen

13 AZ 298

Geamendeerd aangenomen

Beslisnota

Wijchen21: Koers van de organisatie

Wijchen, 15 oktober 2013

Geachte leden van de raad,

Beslispunten

1. kennis te nemen van de koers van de organisatie "Wijchen21" en de gevolgen daarvan voor informatievoorziening, groot onderhoud en renovatie van het gemeentekantoor en organisatieontwikkeling
2. akkoord te gaan met het vormen van een bestemmingsreserve voor groot onderhoud en renovatie gemeentekantoor en Wijchen21
3. akkoord te gaan met het vormen van een bestemmingsreserve voor afdekking risico groot onderhoud en Wijchen21 (inclusief ICT)
4. akkoord te gaan met het storten in 2015 van € 6.013k ~~€ 7.213k~~ in de gevormde bestemmingsreserve groot onderhoud e.d. ten laste van de Algemene Reserve
5. akkoord te gaan met het storten in 2015 van € 1.200k in de gevormde risico bestemmingsreserve ten laste van de Algemene Reserve
6. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet voor aanbestedingstraject en nadere uitwerking van groot onderhoud en renovatie gemeentekantoor van € 500k
7. een structurele uitzetting op te nemen voor exploitatielasten gemeentekantoor van € 106k vanaf de jaarschijf 2017
8. verhoging van de rentelasten door te voeren ten laste van het renteperspectief vanaf 2015
9. De raad voorafgaand aan het opstellen van het programma van eisen ter goedkeuring de uitgewerkte doelstellingen en prestatie-indicatoren voor te leggen op basis waarvan het project verder uitgewerkt en gerealiseerd dient te worden.

Inleiding

In het voorjaar hebben wij uw raad meegenomen in onze afwegingen rondom een nieuwe koers voor onze organisatie. Er zijn vele redenen om een nieuwe koers te gaan bepalen en die redenen zitten in hoge mate in de veranderingen in de samenleving. Wij zien met u allerlei bewegingen in de samenleving die kort samengevat vooral gaan over "meer burger en minder overheid". Meer zelf- of samenredzaamheid, in het Rijksjargon meer naar een participatiesamenleving. Dit als tegenhanger van de klassieke verzorgingsstaat, weer meer op solidariteit geënt dan op individuele rechten. Het gaat hierbij om een beeld van de samenleving in de 21^e eeuw waarbij er nog steeds een gezaghebbende overheid is waar

Portefeuillehouder	: J.Th.C.M. Verheijen
Informatie	: Jos van der Knaap
Telefoon	: 024-7517105
E-mailadres	: j.vd.knaap@wijchen.nl
Ter inzage	: (1) Studie Gemeentekantoor Wijchen (met bijlagen); (2) Masterplan informatievoorziening gemeente Wijchen
In kennis stellen	: nvt

het gaat om de klassieke overheidstaken, maar een (veel) meer bescheiden overheid als het gaat om zaken die ook en soms beter en vaak goedkoper door de samenleving zelf kunnen worden opgepakt. Die burger van de 21^e eeuw heeft zo min mogelijk met ons van doen, komt fysiek naar ons toe omdat hij dat wil, maar veel minder omdat dat moet. Hij doet zijn standaardzaken het liefst digitaal af, communiceert graag via social media en doet mee aan beleidsvorming en uitvoering wanneer hij wil.

Als gemeente willen wij het verlengstuk zijn van die burger, hem zonodig op weg helpen, maar steeds uitgaande van die kracht van de burger zelf.

Wij hebben onze organisatie de afgelopen tijd minder aandacht kunnen geven dan gewenst. Wij hebben, om een aantal zaken te benoemen, stevig ingezet op het vinden van vooral bezuinigingen, wij hebben een intensief traject bewandeld van ambtelijke fusie met Heumen waarvan de uitkomst bekend is, wij hebben vastgesteld dat wij met onze digitale dienstverlening achterop dreigen te lopen, er komen grote decentralisaties naar ons toe waarvan de contouren steeds duidelijker worden.

Tenslotte moeten wij vaststellen dat het dossier over groot onderhoud en investeringen in het gemeentekantoor al vele jaren stil ligt. Voor ons aanleiding om opdracht te geven voor een aantal verkenningen en onderzoeken.

Dat geldt in de eerste plaats voor een onderzoek naar de sterktes en zwaktes van onze organisatie in relatie tot onze positie in de toekomst. Hiervoor hebben wij al verwezen naar de eerdere themabijeenkomst met de interne projectgroep Hero.

Wij hebben daarnaast onderzoek laten doen naar de onderhoudstoestand van ons gemeentekantoor en de mogelijkheden om dit kantoor toekomstbestendig te maken.

Wij hebben ook onze ICT in beeld gebracht om te bezien met welke middelen wij in korte tijd van een achterhoede positie weer in het peloton kunnen meedraaien.

Tenslotte hebben wij onderzocht hoe wij de baten en kosten van de aanpassingen op al deze fronten in onze meerjarenbegroting kunnen verwerken zonder een extra beslag te leggen op bijvoorbeeld inkomsten OZB.

Wij zijn er trots op u een doorkijk naar zo'n toekomst te kunnen aanbieden, een toekomst die wij samenvatten als *Wijchen21*.

Wennen

Bij onze verkenningen hebben wij stelselmatig gekeken hoe wij ook in de toekomst kunnen zorgen dat onze inwoners, bedrijven en uw bestuur tevreden zijn over de prestaties van de organisatie. Hiervoor hebben wij al aangegeven dat de samenleving verandert en dat de eisen die de samenleving aan onze gemeente stelt ook veranderen. Die veranderingen doen wij met (grotendeels) dezelfde inwoners, met grotendeels dezelfde medewerkers en grotendeels hetzelfde kantoor en toch anders. Inwoners die altijd gewend waren om voor allerlei voorzieningen bij de gemeente aan te kloppen, verenigingen die simpel subsidie konden krijgen worden steeds meer geconfronteerd met wat in het jargon is gaan

heten "de kanteling", zelfredzaamheid en zelfsturing. Dat geldt voor bestaande terreinen, maar zeker ook voor de grote decentralisaties. Dat zal beslist wennen zijn voor grote groepen mensen, hoe geleidelijk een aantal zaken ook zal gaan. Meer zelf doen dus, een tegenprestatie leveren ook, maar als het even kan wel gemakkelijker, digitaal, op momenten dat het de burger uitkomt. Wij willen wat dat betreft investeren in onze digitale dienstverlening (de voorkant) en moeten daartoe ook investeren in onze back-office en systemen (de achterkant). Medewerkers die altijd gewend waren om problemen voor onze inwoners op te lossen door deze zwart-wit gezegd over te nemen, zullen ook moeten wennen. Het zal voor groepen medewerkers betekenen dat echt anders gewerkt moet worden en zelfs dat werk wegvalt. Dat kan het gevolg zijn van de "kanteling", maar ook van verdergaande automatisering. In de concept begroting 2014-2017 hebben we hier ook taakstellingen voor opgenomen. Een en ander vraagt veel van onze, en dus ook úw medewerkers, en die zullen daartoe ook goed geoutilleerd moeten worden.

Waar staan wij als college en organisatie voor?

In de 21^e eeuw willen wij staan voor:

- **B**urgerkracht wat wij duiden als terugtrekkend waar het kan, meedenkend, maar ook optredend waar het moet
- **R**esultaatgericht, niet risicomijdend, maar ondernemend, strategisch en steeds op zoek naar innovatie
- **U**iten van waardering voor initiatief (vanuit de samenleving, vanuit de organisatie)
- **G**ezaghebbend in ons optreden (volgens onze burgers en partners)

Het acroniem BRUG staat hierbij voor de brug die wij als gemeente nog nadrukkelijker willen slaan naar onze inwoners, bedrijven, ketenpartners en regiegemeenten.

Waar gaan wij als college en organisatie voor?

Wij gaan primair uit van de Kracht van de Samenleving. Vanuit de gemeente vullen wij die kracht aan waar en zo lang dat nodig is. Wij gaan als een soort mal en contramal ook uit van de Kracht van de Organisatie en de Kracht van de Medewerker.

Op alle drie vlakken sturen wij zoveel mogelijk op eigen kracht. Waar het gaat om de Kracht van de Organisatie hebben wij het dan over een strategisch sterk opererende, flexibele en tegelijk robuuste organisatie. Bij *strategisch sterk opererend* hebben wij het dan over het steeds verbinden van onze acties aan strategische, voornamelijk door u als raad vastgestelde doelen. Doelen die gaan over de positie van Wijchen in de regio, bestuurlijk, economisch, volkshuisvestelijk, noem maar op. Maar ook over de houdbaarheid van de gemeente in financiële zin en qua duurzaamheid.

Bij *flexibel* hebben wij het dan over het ons lenig kunnen aanpassen aan de veranderingen in onze omgeving; dit vraagt om strategisch vermogen. Een groot deel daarvan is hiervoor al geschetst: wensen uit de veranderende samenleving, wetgeving zoals rond de nieuwe decentralisaties, nieuwe samenwerkingspartners in de regio, nieuwe politieke inzichten.

Bij *robuust* moet u denken aan een organisatie die groot genoeg is om

toonaangevend te zijn in de eigen gemeente en in de regio. Wat wij zelf kunnen, doen wij zelf. Wij besteden gedoseerd uit aan gemeenschappelijke regelingen of derden in tegenstelling tot regiegemeenten die maximaal uitbesteden.

Bij de Kracht van de Medewerker hebben wij het over de medewerker van de 21^e eeuw, taakvolwassen en vakbekwaam en daarmee voor een groot deel ook in de frontlinie werkend, oplossend, zelfstandig, en modern gefaciliteerd. Het gaat dan ook om faciliteiten op het gebied van ICT om bijvoorbeeld aan de keukentafel bij inwoners zaken te kunnen doen, maar ook om onze huisvesting. Wij willen het, zoals hiervoor aangegeven, ook zoveel mogelijk doen met onze bestaande huisvesting, maar die moet wel 21^e eeuws worden gemaakt.

Wij willen u meenemen op de hoofdlijnen van de drie pijlers van onze ambitie als gevolg van de veranderende samenleving: de ontwikkeling van de informatievoorziening, de aanpassing van onze organisatie en de gevolgen hiervan voor onze huisvesting en de kantoorinrichting.

Informatievoorziening

De 24/7 dienstverlening naar onze inwoners krijgt in Wijchen21 een sterke impuls. Na actualisering van onze website in de afgelopen periode zullen wij onze website ondermeer met zogenoemde toptaken verder moderniseren, burgers zullen op grotere schaal digitaal verzoeken (e-formulieren) kunnen indienen en de voortgang van verwerking van dat verzoek kunnen volgen. Een ieder kan straks via de website afspraken inplannen voor het aanvragen van een paspoort, voor vergunningen en dergelijke, terwijl er ook gewone inloop mogelijk blijft.

Informatievoorziening is als een ijsberg waarbij de direct voor de burger zichtbare veranderingen maar een klein deel uitmaken van wat daar allemaal in de back-office en met ketenpartners verder voor nodig is. In het masterplan kunt u lezen dat wij in twee jaar op allerlei thema's een grote slag willen maken. Hierbij hanteren wij drie mijlpalen: maart 2014, 31 december 2014 en 31 december 2015. Wij hanteren daarnaast vijf speerpunten en op elk van die speerpunten is er als het ware liggend fruit, laaghangend fruit en hogerhangend fruit dat we vóór die drie mijlpalen geoogst willen hebben. Die speerpunten hebben betrekking op de eerder genoemde digitale dienstverlening aan onze burgers, het digitaal werken van onze medewerkers, de informatievoorziening op de grote decentralisaties, de basisregistraties (waaronder gemeenschappelijke basisregistraties en geo-informatie) en de implementatie van beter informatiemanagement.

Wij opteren uit een oogpunt van gemak en kosten sterk voor aansluiting van Wijchen bij landelijke en regionale standaards op het gebied van ICT. Het bedrijfsplan ICT voor de regio is bijna klaar en dan kunnen we bepalen wat we als gemeente zelf blijven doen, wat we met buurgemeenten doen en wat we in de regio Nijmegen gaan doen. Op welk niveau we het ook oppakken is het onze intentie om zo te standaardiseren en uniformeren dat we belemmeringen tot samenwerking (die in technische zin vaak op ICT-vlak zitten) wegnemen.

Voor dit geheel aan ambities voor onze versnelling op ICT-gebied van Wijchen21 hebben wij in de concept begroting 2014 twee keer een

investering ter hoogte van € 500k opgenomen en voor de personele begeleiding hierop € 400k, verspreid over vier jaar (zie verder bijlage 1).

Organisatieaanpassing

Wij durven zonder meer te stellen dat wij met onze kleine organisatie goede prestaties leveren. Zoals aangegeven verandert de samenleving en *wij veranderen mee*.

Dit betekent uiteraard ook het nodige voor onze medewerkers en leiding, kortom voor de hele organisatie. De hiervoor bepleite verbeteringen in de ICT sluiten hier nauw bij aan. Zowel met de digitaliseringsslag als met de beoogde investeringen in onze huisvesting willen wij het gewenste accent op de 21^e eeuwse competenties zowel ondersteunen als bevorderen. Tot twee jaar geleden hadden wij een structuur met tien afdelingen, inmiddels hebben we nog maar zes afdelingen. In ieder geval op de redelijk korte termijn willen wij deze hoofdstructuur in stand houden. Een hoofdstructuur pas je aan als die structuur belangrijke verbeteringen nu ernstig in de weg zou staan. Een totale reorganisatie kost namelijk zoveel energie dat dit te veel en te lang tot naar binnengekeerde processen leidt, terwijl we juist nog meer met de samenleving bezig willen gaan. Enkele kleine structuurwijzigingen willen wij overigens wel doorvoeren. We zijn ons ervan bewust dat we veel van onze medewerkers en onze leiding gaan vragen. We gaan anders werken: de leiding besteedt meer aandacht aan strategievorming. Bovendien draagt zij - in vertrouwen - taken en verantwoordelijkheden over aan taakvolwassen medewerkers. Die medewerkers zullen over meer mandaat beschikken om zeker in gesprekken met onze inwoners en partners besluiten te kunnen nemen die maken dat zaken sneller kunnen worden afgewikkeld. Liefst ter plekke, in een wijk- of dorpsoverleg, aan de keukentafel, of in de spreekkamer. Wij hebben middelen nodig om onze mensen mee te kunnen nemen in dit Wijchen21-werken. Wij willen dit voornamelijk met eigen mensen ontwikkelen en in gang zetten en zullen dus ook capaciteit moeten kunnen inhuren voor taken die anders zouden blijven liggen. Hiervoor en voor bijpassende opleidingsfaciliteiten willen wij gebruik maken van het overschot van de frictiegelden van € 1,3 miljoen, die u beschikbaar had gesteld bij de grote bezuiniging van 23 fte in 2010. In de concept begroting 2014 heeft u kunnen lezen dat hiervan door zuinig opereren nog € 472k resteert.

Wij gaan er vanuit dat de operatie uiteindelijk ook verdere efficiencywinst oplevert en om die reden hebben wij de taakstelling op de organisatie verder opgehoogd van € 200k (per 2015) tot € 330k (per 2017), zie tabel 24 in de nota "Mensen hebben het verschil gemaakt" (zie verder bijlage 2).

Groot onderhoud en renovatie gemeentekantoor

Ons gemeentekantoor heeft in de loop der jaren forse achterstand in onderhoud opgelopen. Om het gemeentekantoor nog zeker twintig jaar te kunnen gebruiken is groot onderhoud en opwaardering in functie van de ontvangsthafte nodig voor een bedrag van ca. € 8 miljoen. Goten die lekken, asbesthoudende dakbedekking, 30 jaar oude vloerbedekking en luchtbehandelingskanalen en totaal versleten zonwering gekoppeld aan een energieniveau C geven het gebouw een verwaarloosde status. Het is zaak om de ambitie van Wijchen21 ook te koppelen aan investeringen in het gebouw.

Hiervoor hebben we het al gehad over de uitstraling van het gebouw. Dit gebouw moet de functie van "gemeentelijk loket van de 21e eeuw" krijgen.

Daarbij vormt het gebouw een natuurlijk centraal punt waar partners elkaar ontmoeten en samenwerken. Een prettige, lichte en uitnodigende plek om als inwoners of als samenwerkingspartners bijeen te komen. Wij worden meer en meer de "eerste overheid", allerlei functies komen naar gemeenten toe en die integraliteit zullen we ook moeten uitstralen. Zo'n plek hebben we nu niet in het kantoor en die functie kunnen we creëren door de huidige binnenplaats van het gemeentekantoor te overkappen. Dit plein wordt dan multifunctioneel en behalve een plek voor directe dienstverlening ook een verblijfs- en verkeersruimte voor bezoekers. Het plein dient ook als alternatief voor grote ontvangsten waar het kasteel minder geschikt of niet beschikbaar voor is.

Het gebouw straalt daarmee de nieuwe koers uit met de ambitie om Dé werkkamer van Wijchen te worden. Een werkkamer en plein dus waar gemeente, inwoners, bedrijven en organisaties zaken kunnen doen, elkaar ontmoeten en afspraken maken. Een plein dat flexibel inspeelt op nieuwe ontwikkelingen. Daarbij is in het Klant Contact Centrum ruimte voor partners, bijvoorbeeld Talis of de belastingdienst.

Zeker de eerste tien jaar verwachten wij, ondanks onze inspanningen richting digitaal en keukentafel, nog veel bezoekers voor balies en spreekkamers. Onze kantooromgeving moet aantrekkelijk worden voor mensen om er te komen en er te werken. Modern, licht, digitaal bij de tijd en draadloos waar mogelijk. Wij verwijzen u naar de impressies hiervan (bijlage 3).

Wij zijn er daarnaast voorstander van om de begane vloer en een van de twee gebouwen in te richten voor Het Nieuwe Wijchense Werken. Niet alle werkzaamheden lenen zich hiervoor, maar zeker de beleids- en publieksafdelingen varen blijkens ervaringen elders, wel bij een flexwerkconcept. Bij Het Nieuwe Wijchense Werken moet u denken aan werkplekken die afgestemd zijn op het soort werk dat iemand op enig moment doet, waarbij niemand een vaste werkplek heeft. Daarbij zijn bijvoorbeeld bureaus makkelijk in hoogte verstelbaar. Er zijn dan concentratieplekken, overlegplekken, vergaderplekken en meer informele zitjes. Het resultaat is dat met nog minder werkplekken kan worden volstaan dan met het nu al toegepaste bureaudelen. Er ontstaat zelfs enige ruimte in het gebouw voor huisvesting van derden (van buurgemeenten, van ketenpartners). Voor andere werksoorten, denk aan administratie en archief, CAD-plekken zijn flexwerkplekken onnodig en ook duurder. Daar zal er meer sprake zijn van vaste werkplekken. Deze combinatie van flexwerken met min of meer vaste werkplekken komt nog niet veel voor, vandaar dat we het dopen als HNWW, Het Nieuwe Wijchense Werken.

Afgezien van het, deels achterstallige, groot onderhoud vragen wij u een investering voor "Wijchen21" van € 1,8 miljoen en € 0,4 miljoen voor benodigde ICT-modernisering (zie verder bijlage 3).

U heeft ons gevraagd naar de staat van de huisvesting in de regio (motie Kaderbrief 2014). Wij hebben ons hierbij overigens beperkt tot de gebouwen van Beuningen en Druten. Uit inventarisatie blijkt dat hun

huisvesting er op dit moment beter voorstaat dan die van (het gemeentekantoor van) Wijchen en dat binnenkort in het Beuningse gemeentehuis enige ruimte ontstaat voor nieuwe activiteiten. Voor niet al te omvangrijke gemeenschappelijke regelingen zou in dat gemeentehuis, anders dan op dit moment in Wijchen, dus op relatief korte termijn al plek kunnen zijn voor ca. 20 tot 30 extra medewerkers. Beide gemeenten beschikken over gemeentewerven die qua staat vergelijkbaar zijn met die van Wijchen.

Beoogd effect

Als "eerste overheid" dienstverleners op 21^e eeuwse wijze.

Argumenten

1.1 Uw raad betrekken we actief in hoe wij vorm willen geven aan de 21^e eeuwse dienstverlening

Het is voor uw raad belangrijk te weten dat uw kaders worden vertaald naar de dagelijkse dienstverlening van onze ambtelijke organisatie. Als directe volksvertegenwoordiging is het wezenlijk dat u uw wensen met betrekking tot de gemeentelijke prestaties op een goede manier vertaald ziet.

1.2 Uw raad stelt vast op welke wijze de kosten voor renovatie van het gemeentekantoor worden gedekt

Uw raad kan pas een goede afweging maken als wij de achtergronden en onderbouwing van die financiële gevolgen uw raad duidelijk hebben gemaakt.

1.3 De beoogde veranderingen die wij noodzakelijk achten zijn proportioneel, maar leiden ook tot kostenuitzetting

Zoals gezegd hebben wij een koers uitgezet voor de aanpassing van onze dienstverlening aan de veranderende samenleving. Wij hebben onze ambities op dit gebied ook hoog gesteld. Wat betreft onze huisvesting hebben wij willen opteren voor een sobere variant, goedkoper ook dan veel eerder aan u voorgelegde opties. Daarbij hebben we zoveel mogelijk gebruik willen maken van bestaande middelen, maar we ontkomen er ook niet aan om extra geld te vragen. De raming van incidentele kosten en de dekkingsbronnen vindt u in bijlage 4.

2.1 Het is noodzakelijk dat uw raad volledige steun geeft aan onze ambities

Onze ambities om als "eerste overheid" op 21^e eeuwse wijze diensten te verlenen te kunnen waarmaken, vragen we uw raad om steun aan het programma van informatievoorziening, organisatieaanpassing en groot onderhoud en renovatie van het gemeentekantoor.

Kanttekeningen

1.1 Onze ambities op dienstverlening zijn hoog, de klus moet geklaard worden met een beperkt aantal mensen

Met Wijchen21 zetten wij hoge verlangens neer waar het gaat om onze dienstverlening, terwijl wij die aanpassingen grotendeels met onze eigen mensen willen doen. De Wijchense wijze is steeds dat we zoveel mogelijk zelf willen doen én dat we niet meer mensen in dienst willen hebben dan noodzakelijk. Dat levert een spanning op. Alleen al de geplande grote

decentralisaties leggen een groot beslag op de ambtelijke capaciteit die er vrijwel geheel "bij is gekomen". Wijchen21 legt daar nog een groot beslag bij.

Wij zijn ons hiervan bewust, leggen de lat hoog en zullen steeds alert blijven op overbelasting. Met het budget dat wij vragen en het restant van de frictiegelden hebben wij de beschikking over gelden om in te kunnen huren waar de capaciteit te zeer onder druk komt.

1.2 De omgeving blijft turbulent

We weten nooit 100% zeker hoe de wereld er morgen, over een jaar of over twee jaar uitziet. In het regeerakkoord stond nog dat gemeenten minimaal 100.000 inwoners moeten hebben, een intensieve samenwerking met één of meer buurgemeenten kan ineens actueel worden, de grote decentralisaties kunnen qua regelgeving en geld ineens anders gaan uitpakken dan nu gedacht en de economie kan ineens het been bijtrekken of een been verliezen. Wij weten niks zeker en toch moet u een koers bepalen omdat stilstand in ieder geval achteruitgang betekent. Het is dan meer een kwestie van mindset om hierbij ook flexibel te zijn. Afhankelijk van de omstandigheden zullen we onze koers, organisatie en uitgangspunten moeten kunnen en willen bijstellen.

3.1 De omvang van de Algemene Reserve is in 2015 net niet afdoende om het risicoprofiel af te dekken

In tabel 2 van bijlage 4 geven we u een doorkijk van de ontwikkeling van de Algemene Reserve op basis van de nota "Mensen hebben het verschil gemaakt".

Als we de gevolgen van de septembercirculaire ook in beschouwing nemen, zie tabel 50 van het raadsvoorstel over de septembercirculaire, blijkt dat we alleen in het jaar 2015 onder de nu berekende ondergrens komen. Het gaat om een bedrag van € 975k. In 2016 herstelt dat zich weer naar bijna dat bedrag weer in positieve zin.

Financiën

In de concept begroting 2014 is geen rekening gehouden met een onttrekking van € 7.213k aan de Algemene Reserve in 2015. Ook is de uitzetting van de structurele exploitatielasten gemeentekantoor van € 106k vanaf de jaarschijf 2017 niet verwerkt. Deze investeringen zijn niet meegenomen in het perspectief. Daarom leiden deze ook tot extra lasten in het renteperspectief: structureel een nadeel van € 289k. Door het naar voren halen van werkzaamheden uit het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) ontstaat in 2016 een extra rente-nadeel van € 60k. Wij hebben geleerd van het verleden waarin vrijwel nooit de onderhoudsreserve is aangevuld na een besluit tot nieuwe investeringen. Wij nemen nu deze extra bedragen op in de meerjarenbegroting om langjarig het extra onderhoud te kunnen uitvoeren dat voortvloeit uit onze voorstellen.

De investeringen voor informatievoorziening (€ 1 miljoen), personele begeleiding informatievoorziening (€ 400k) en organisatieaanpassing (€ 472k) hebben wij verwerkt in de concept begroting 2014-2017 die wij ter goedkeuring en vaststelling aan uw raad op raadsvergadering van 31 oktober voorleggen.

Voor een totaalbeeld van de investeringen en voorziene dekking verwijzen we u naar bijlage 4.

Uitvoering

Na uw besluit vatten wij direct de koe bij de horens. Vijf - wat wij gedoopt hebben - Wijchen21-groepen zullen aan de slag gaan met een opdracht. Deze groepen zorgen dat de prestaties binnen de kaders van hun opdracht daadwerkelijk worden geleverd. In die opdracht staat wat de resultaten van hun inspanningen moeten zijn, wanneer die moeten zijn bereikt en binnen welke harde financiële kaders die opdracht moet worden uitgevoerd.

De vijf Wijchen21-groepen zijn: Samenwerken in de regio, Samenwerken in netwerken, Organisatie, Informatievoorziening en Faciliteiten.

Een compacte stuurgroep, vanuit college (burgemeester Verheijen en wethouder Wintjes) en directie, geeft hier leiding aan. Wij zullen uw raad periodiek informeren en op onderdelen nadrukkelijk betrekken. Driemaandelijks komen het voltallige college en de ambtelijke leiding van directie en afdelingsmanagers in een Strategische Beraad Wijchen21 bijeen.

Burgerparticipatie

Wij betrekken daar waar onze dienstverlening aan burgers in beeld komt, onze burgers en/of buurgemeenten en ketenpartners nadrukkelijk. Wij schakelen hen op verschillende manieren in, bijvoorbeeld via klantenpanels of klankbordgroepen. De Wijchen21 groepen geven een nadere uitwerking aan de burgerparticipatie.

Bijlagen

1. Toelichting op informatievoorziening
2. Toelichting op organisatieaanpassing
3. Toelichting op groot onderhoud en renovatie gemeentekantoor
4. Toelichting op financiële aspecten
5. Presentatie: Onze toekomst, gehouden tijdens informatiebijeenkomst 10 oktober 2013

Gerelateerde stukken

Begroting 2014-2015
Septembercirculaire 2013

Burgemeester en wethouders van Wijchen,
De secretaris, De Burgemeester,

De gemeenteraad van Wijchen

13 AZ 298

Geamendeerd aangenomen

Raadsbesluit

Wijchen21: Koers van de organisatie

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelet op: 31 oktober 2013

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders
van: 15 oktober 2013

besluit:

1. kennis te nemen van de koers van de organisatie "Wijchen21" en de gevolgen daarvan voor informatievoorziening, groot onderhoud en renovatie van het gemeentekantoor en organisatieontwikkeling
2. akkoord te gaan met het vormen van een bestemmingsreserve voor groot onderhoud en renovatie gemeentekantoor en Wijchen21
3. akkoord te gaan met het vormen van een bestemmingsreserve voor afdekking risico groot onderhoud en Wijchen21 (inclusief ICT)
4. akkoord te gaan met het storten in 2015 van € 6.013k ~~€ 7.213k~~ in de gevormde bestemmingsreserve groot onderhoud e.d. ten laste van de Algemene Reserve
5. akkoord te gaan met het storten in 2015 van € 1.200k in de gevormde risico bestemmingsreserve ten laste van de Algemene Reserve
6. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet voor aanbestedingstraject en nadere uitwerking van groot onderhoud en renovatie gemeentekantoor van € 500k
7. een structurele uitzetting op te nemen voor exploitatielasten gemeentekantoor van € 106k vanaf de jaarschijf 2017
8. verhoging van de rentelasten door te voeren ten laste van het renteperspectief vanaf 2015
9. De raad voorafgaand aan het opstellen van het programma van eisen ter goedkeuring de uitgewerkte doelstellingen en prestatie-indicatoren voor te leggen op basis waarvan het project verder uitgewerkt en gerealiseerd dient te worden.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van
19 december 2013

De voorzitter,

De griffier,